

УДК 314.5:316.47

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН

Студ. А.С. Козачук, гр. БМР-1-16

Науковий керівник доц. Д.С. Черняк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета наукового дослідження: Мета: проаналізувати стан та тенденції розвитку сім'ї та шлюбно-сімейних відносин в сучасній Україні.

Завдання:

- дати характеристику сім'ї як малій соціальній групі та важливому соціальному інституту;
- розкрити роль сім'ї на суспільному та індивідуальному рівні;
- проаналізувати шлюбно-сімейні відносини та виявити тенденції їх розвитку;
- розглянути трансформацію інституту сім'ї та шлюбу.

Об'єкт та предмет дослідження: Сім'я та шлюбно-сімейні відносини.

Методи та засоби дослідження: При написанні роботи були використані наступні методи: аналіз, синтез, порівняльний метод, системний підхід, опитування.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів: У науковому дослідженні висвітлено тенденції розвитку сучасних шлюбно-сімейних відносин. Виявлено, фактори, що сприяють стабільності сім'ї.

Результати дослідження можуть бути використані при проведенні занять з соціології та соціології сім'ї.

Сім'я – це мала група людей, що об'єднана шлюбом або кровним спорідненням, члени якої пов'язані між собою спільним побутом, взаємодопомогою, моральною та правовою відповідальністю. Стабільність суспільства залежить саме від сім'ї.

Сім'я як один з найважливіших соціальних інститутів зараз зазнає глобальних змін. Ці зміни мають різносторонній характер і пов'язані з руйнуванням звичних стандартів та форм сімейного життя та шлюбу. Але це не свідчить про занепад сім'ї, новий час відкриває нові горизонти у відносинах чоловіка та жінки, батьків та дітей.

Сім'я досліджується різними соціогуманітарними науками такими як: демографія, соціальна психологія, педагогіка, економіка, етнографія, історія, правові науки і т.п. Соціологія вивчає сім'ю як малу соціальну групу та важливий соціальний інститут. В межах соціології сформовано окрему галузь – соціологію сім'ї, яка досліджує утворення, розвиток та функціонування сім'ї, шлюбно-сімейних відносин в певних культурних та соціальних умовах.

Теперішня сім'я становить собою інститут, який у дійсності весь час знаходиться під тиском соціально-економічних обставин і невинно змінюється.

Родинні стосунки та родинна життєдіяльність щільно вплетені у соціально-економічну сферу, і позиція інституту сім'ї є одним із найважливіших індикаторів соціальної стійкості й процвітання.

Універсальність сім'ї як соціального інституту розкривається в її функціях. До них відносять репродуктивну функцію, виховну, соціально-статусну, первинного соціального контролю, сексуальну, духовного спілкування, емоційну, матеріального забезпечення, господарсько-побутову, організації дозвілля.

Інститут шлюбу – це сполучення стандартів та санкцій, що регулюють стосунки між членами подружжя. Деякі його норми мають юридичний зміст, інші стосуються культурного характеру.

Поняття "сім'я" і "шлюб" дуже часто ототожнюють, що є не правильним. Слово "шлюб" походить від старослов'янського «брак, борк», що означає весільне з'єднання, одруження, а також від старослов'янського «слоб» - з'єднання любов'ю. Ще з самих давніх часів шлюб розглядали в якості важливого старту сімейного життя.

Шлюб - це санкціонований державою союз між чоловіком та жінкою. Головним фактором укладення шлюбу є любов, а відсутність її визнається поважною юридичною причиною для розлучення.

Сучасні сім'ї розпадаються через те, що один із партнерів залишає сім'ю, помирає або обоє доходять висновку про неможливість подальшого подружнього життя тощо. Можливе і латентне розлучення, коли формально особи перебувають у шлюбі, однак реально вже не виконують своїх подружніх обов'язків. У традиційному суспільстві розлучення було рідкісним явищем, тільки смерть когось із подружжя була підставою для вступу іншого в новий шлюб. У сучасному суспільстві розпадається кожен другий шлюб.

Розлучення є юридичним визнанням того, що шлюб перестав існувати. Історично його причини і мотиви не змінилися, однак іншою стала процедура його оформлення. Соціологія сім'ї досліджує його мотиви, причини, проводи.

Розлучення негативно позначається на емоційному благополуччі людини, стані її здоров'я; породжує юридичні проблеми; ускладнює економічне становище розлучених; змінює відносини з найближчим соціальним оточенням; породжує нові проблеми, зв'язані з виконанням батьківських ролей. Розлученим доводиться одночасно адаптуватися до розпаду шлюбу і формувати новий стиль життя.

В останні десятиліття в розвитку інституту сім'ї з'явилися нові тенденції. Про це зазвичай судять на підставі динаміки демографічних показників - загального зниження народжуваності, збільшення питомої ваги розлучень і неповних сімей, зменшення числа дітей в сім'ях і їх нуклеаризації.

Сьогодні за умов корінних змін в українському суспільстві в проведенні соціальної політики необхідно враховувати тенденції розвитку шлюбно-сімейних відносин.

Було проведено соціологічне опитування серед студентської молоді, мета якого: дізнатися погляд студентів на створення сім'ї в сучасному світі. Підсумувавши та проаналізувавши всі відповіді, зроблено висновок, що більшість студентів надають перевагу офіційному укріпленню відносин, лише тоді, коли їх задовольняє матеріальний стан. Також студенти відмітили, що найважливішим при створенні сім'ї є місце проживання молодої пари. На другому місці – забезпеченість та розпоряджання грошима, далі народження та кількість дітей. Наймеш за що буде хвилюватися молоде подружжя – це відносини з батьківськими родинами та дотримання релігійних та національних традицій.

Висновки: Було проаналізовано сучасний стан і тенденції розвитку сім'ї та шлюбно-сімейних відносин в Україні. Шлюбно-сімейні відносини – це дуже складна структура нинішнього суспільства, від сім'ї залежить стабільність суспільства, тому що вона є малою соціальною групою та важливим соціальним інститутом.

На даний час тема сім'ї та шлюбно-сімейних відносин не вивчена повністю, тому що сімейні стосунки, проблеми та її функції змінюються відповідно до соціальної обстановки в країні та зі зміною головних цілей, які стоять перед суспільством.

Ключові слова: Шлюб, сім'я, шлюбно-сімейні відносини, мала група, соціальний інститут, функції сім'ї.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабенко Н. Соціологія сім'ї. – К.: ДАКККіМ, 2004.
2. Глазунов С. Соціологія сім'ї. – Дніпропетровськ: РВВ ДДУ, 2000.
3. Сім'я та сімейні відносини в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку. — К.: ТОВ «Основа-Принт», 2009. — 248 с.
4. Соціологія: Підручник / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін.; За ред. Н.П. Осипової. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.